

Notat om: Vigtige områder med overvintrings- og forårsområder for hvalros (*Odobenus rosmarus*) vedrørende aktiviteter i forbindelse med mineralaktiviteter

minerals@natur.gl
Nuuk 28. december 2022

Vigtige overvintrings- og forårsområder for hvalros

Bidragydere

Rikke Guldborg Hansen, Afdeling for Pattedyr og Fugle

Ida Bomholt Dyrholm Jacobsen, Afdeling for Miljø og Råstoffer

Karl Brix Zinglensen, Afdeling for Miljø og Råstoffer

Baggrund

Dokumentet *Regler for feltarbejde og rapportering vedrørende mineralske råstoffer (excl. kulbrinter) i Grønland* ("Feltreglerne") (Anon., 2000) indeholder særlige bestemmelser for feltarbejde i forbindelse med mineralaktiviteter. Bestemmelserne anvendes for aktiviteter inden for områder og perioder af særlig betydning for dyrelivet.

Områderne og bestemmelserne i feltreglerne er defineret ud fra den aktuelle, eksisterende biologiske viden. Naalakkersuisut har anmodet om, at en revision af områdereglernes kapitel 2 og 3, herunder rapport og digitalt kort, skal være tilgængelig i NatureMap på www.eamra.gl (naturemap.eamra.gl). NatureMap er en online kortlægningsportal for miljø og natur i Grønland. Oplysninger fra NatureMap kan ses i NunaGIS og GovMin (LicenceMap) som direkte datalinktjeneste.

Dette notat er en opdatering af teksten i kapitel 2 *Vigtige områder for dyrelivet* med hensyn til afsnit 2.03.10 *Områder med overvintrings- og forårsområder for hvalrosser* baseret på den eksisterende biologiske viden om atlantisk hvalros.

Ad. 1: Generel beskrivelse og følsomhed

Den grønlandske bestand af atlantisk hvalros (*Odobenus rosmarus*) er på den nationale rødliste vurderet som "sårbar" (VU), og den nordøstgrønlandske bestand vurderet som "næsten truet" (NT). (Boertmann & Bay, 2018)

Hvalros er fredet, og unger i følgeskab med hunner er totalfredet i henhold til Hjemmestyrets bekendtgørelse af nr. 20 af 27. oktober 2006 §2, (Anon., 2006). Bekendtgørelsen er i øjeblikket under revision og forventes at blive tilføjet, at det ikke er tilladt at skabe forstyrrelser og anden trafik inden for 300 m fra hvalros på land eller landgangspladser. Der gælder særlige regler for naturreservatet Melvillebugten (Anon., 1998) og Nationalparken i Nord- og Østgrønland (Anon., 1992).

Grønland har tre bestande af hvalros:

- Nordøstgrønland har en lille, endemisk bestand.
- Vestgrønland deler to bestande med Canada:
 - o Hudson Bugt-Davisstrædet-bestanden i det centrale Arktis og
 - o Baffin Bugt (Avannata Imaa)-bestanden i Højarktisk (Garde & Hansen, 2021).

Den grønlandske bestand af atlantisk hvalros vandrer i oktober, november og december fra sommer- til overvintringsområder og vender tilbage til sommerområder i maj og juni. Aktiviteter i overvintrings- og forårsområderne omfatter fouragering og muligvis parring og fødsler. Hvalros fouragerer intenst på muslingbestande på lavt vand (ca. 5-100 m dybde) på banker eller i kystområder (Garde et al., 2018).

Jagt og forstyrrelser er de væsentligste trusler mod bestandene i Grønland, især når hvalrosserne ligger på land eller havis. Trafik og andre aktiviteter bør undgås i områder med et stort antal hvalrosser på havisen (Christensen et al., 2016).

Der gælder særlige regler for naturreservatet i Melvillebugten og Nationalparken i Nord- og Østgrønland (Feltreglerne, november 2000, kapitel 3).

Ad. 2: Vigtige perioder

I feltreglerne (november 2000) er følgende perioder angivet:

I perioden 1. oktober – 15. juni.

Perioden er stadig gyldig og omfatter migrationsperioden. Det anbefales ikke at ændre perioden.

Migrationsperioden i Davisstrædet om foråret kan ændre sig med årlige variationer i udbredelse og sammensætning af den havis, hvalrosser anvender til landgang. Ved aktiviteter i et område af betydning for hvalrosser anbefales det at overvåge det aktuelle eller forventede havisdække via satellitbaseret observationer eller andre rapporter igennem hele juni for at estimere det område, der forventes anvendt af hvalrosser i det specifikke år.

Ad. 3: Vigtige områder

Kritiske områder for hvalros i grønlandske farvande i de vigtige perioder er polynier og lavvandede banker og farvande med en vis tæthed af muslinger (Garde & Hansen, 2021). Omfanget af polynier varierer årligt og sæsonmæssigt.

Baffinbugtens bestand vandrer fra sommerområder i Canada til overvintringsområder i Avanesuaq-regionen (Nordvestgrønland), herunder den østlige del af Pikialasorsuaq (Nordvandspolyniet). Årlige og sæsonmæssige ændringer i udbredelsen af havis og udbredelsen af Pikialasorsuaq påvirker fordelingen af hvalros under overvintring og vandring (Hansen & Heide-Jørgensen, 2018).

En del af Hudson Bugt-Davisstrædet's bestand overvintrer ud for den vestgrønlandske kyst og følger havisens bevægelser. Der er sandsynligvis vigtige migrationsruter dér, hvor Davisstrædet er smalt (Dietz et al., 2014). Ændringer i havisens udbredelse kan påvirke hvalrossens regionale og tidsmæssige udbredelse og vandring. Bankerne Qalerallit Ikkannersuat (Store Hellefiskebanke) og Qeqertarsuup Ikkannersuat (Disko Banke) er uanset isudbredelse vigtige områder for fouragering og evt. parring i overvintringsperioderne. Hvalrosserne foretrækker isflager og benytter i mindre grad kysten til landgang (Heide-Jørgensen m.fl., 2018, Christensen m.fl., 2016), selvom det forekommer i den vigtige periode som dokumenteret gennem interviews (Born et al., 2017). Det anbefales at foretage yderligere sporing af hvalrossens vandringsmønstre i regionen, hvilket vil være vigtigt for fastlæggelsen af vandringskorridorer mellem Hudson Bugt og Davisstrædet.

Den østgrønlandske bestand er lille og spredt over en stor region, og derfor bør forsigtighedsprincippet i Rio-erklæringens princip 15 anvendes for regionen generelt og ikke kun det kortlagte område, da forstyrrelse af den lille bestand potentielt vil være mere alvorlig end lignende forstyrrelser af en større bestand. Hvalros findes året rundt i Nordøstvandspolyniet nær Nordostrundingen (Garde & Hansen, 2021).

Tidligere fandtes en landgangsplads på nordsiden af munden til Kangertitivaq fjord (Scoresby Sund), men den er nu forladt. Hvalros ses dog lejlighedsvis i polyniet ud for fjorden (Born et al., 1997, Garde & Hansen, 2021). Området indgår ikke som et vigtigt område på grund af manglende dokumentation.

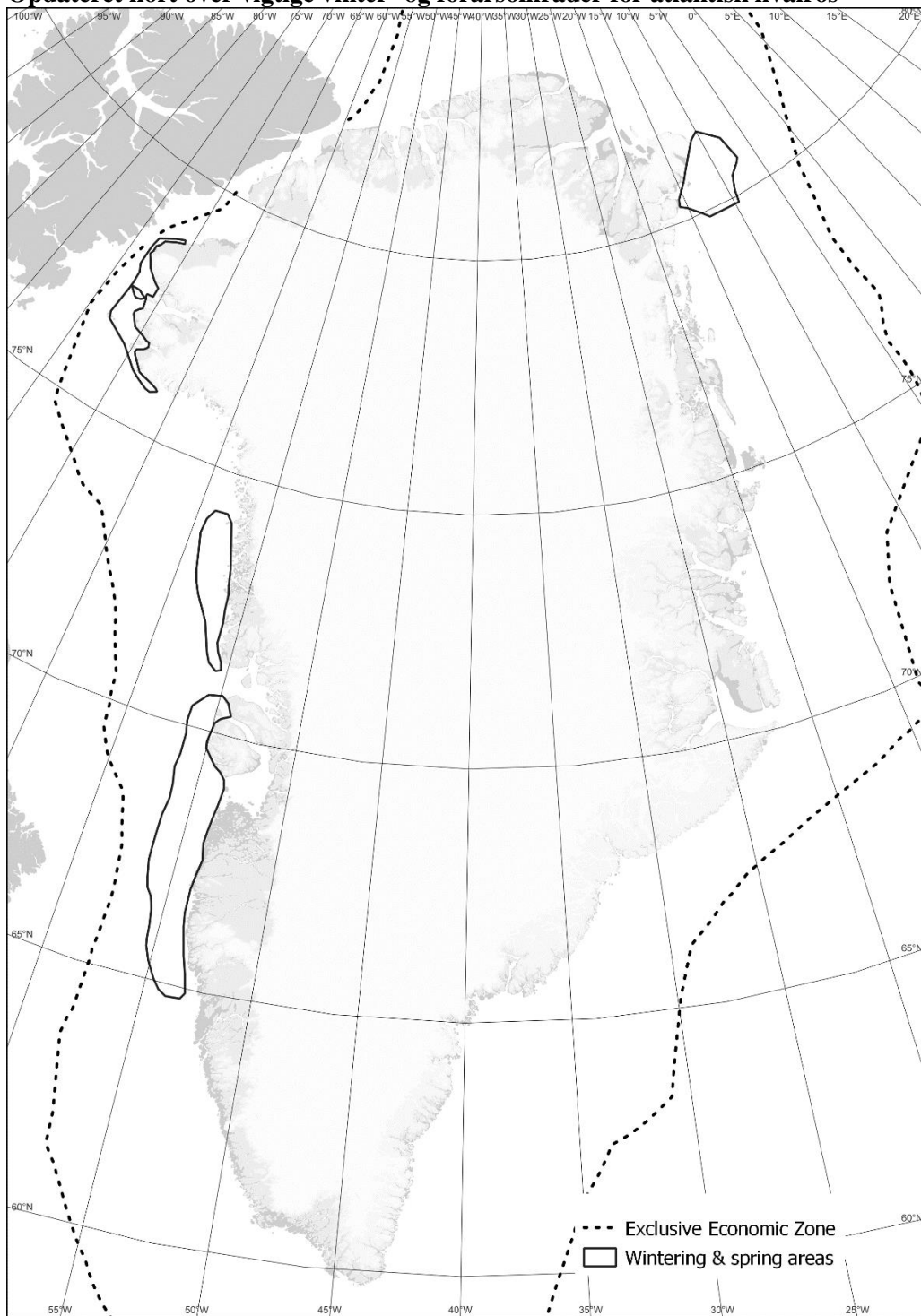
Forud for feltarbejde i et vigtigt område, anbefales det at konsultere offentligt tilgængelige satellitbilleder og iskort fra Danmarks Meteorologiske Institut for at vurdere forekomsten af havis eller isflager, hvor hvalros kunne være til stede.

Det anbefales at ændre reglerne i afsnittet i feltreglerne til følgende:

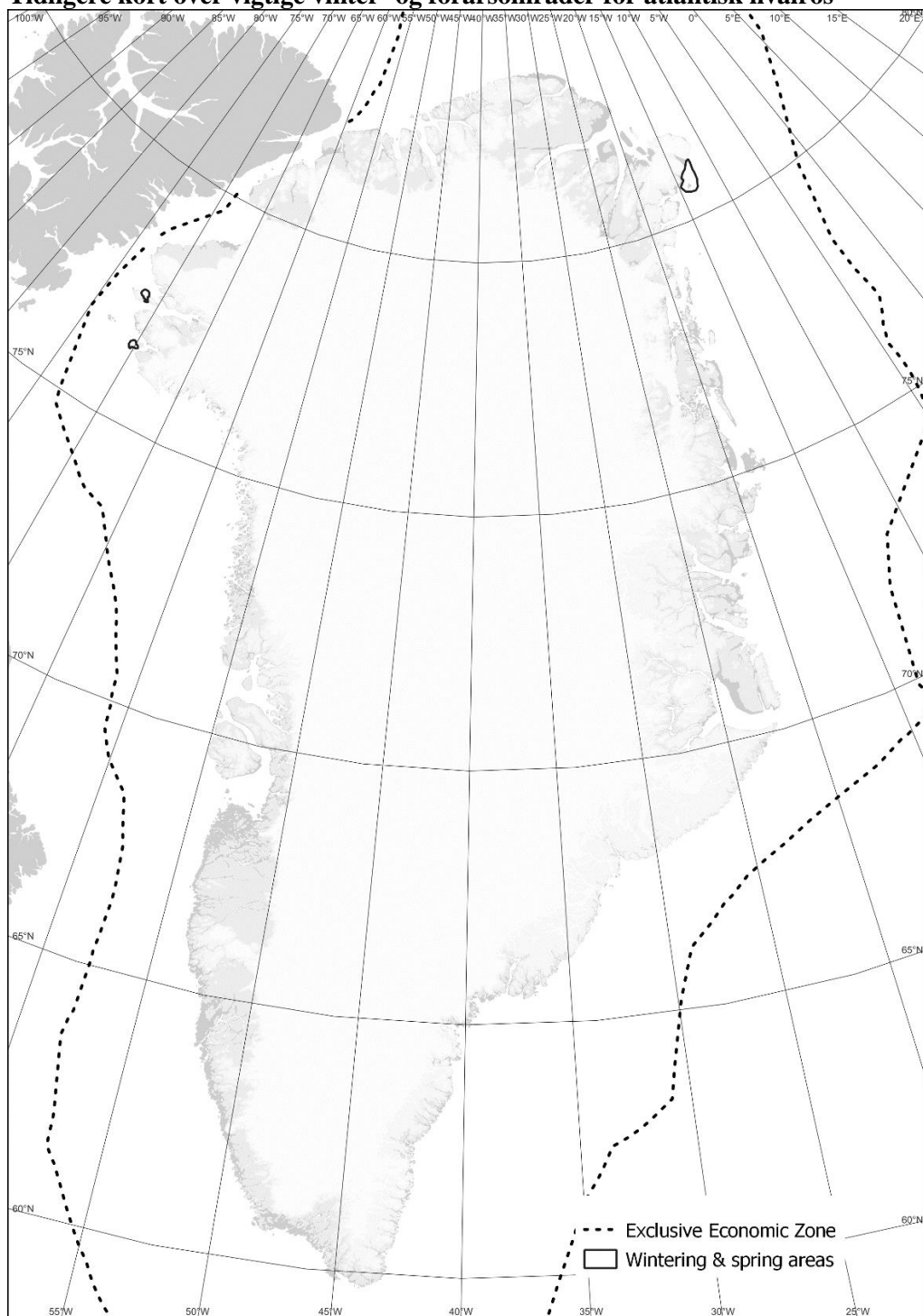
2.03.10 Hvalros vinter- og forårsområder. I perioden 1. oktober - 15. juni gælder følgende regler i vinter- og forårsområder for hvalros i områder med havis og områder, hvor hvalros for nylig er observeret, medmindre andet er godkendt af Miljøstyrelsen for Råstofområdet:

- a. Det er ikke tilladt at forårsage forstyrrelse, herunder affyring af skydevåben eller sejlad med båd ved hastigheder over 8 knob.*
- b. Det er ikke tilladt at flyve med fastvinget fly eller helikopter inden for en lodret afstand af 500 meter.*
- c. Det er ikke tilladt at flyve droner inden for en lodret eller vandret afstand på 100 meter.*
- d. Trafik på isflager er ikke tilladt.*

Opdateret kort over vigtige vinter- og forårsområder for atlantisk hvalros

Tidligere kort over vigtige vinter- og forårsområder for atlantisk hvalros

Referencer

- Anon. (1989). Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 21 af 17. maj 1989 om naturreservatet i Melville Bugt
- Anon. (1992). Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 7 af 17. juni 1992 om Nationalparken i Nord- og Østgrønland
- Anon. (1992). United Nations Rio Declaration on Environment and Development, MLA (7th ed.) Agenda 21.
- Anon. (2006). Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 20 af 27. oktober 2006 om beskyttelse og fangst af hvalros
- Boertmann, D., Blockley, D., & Mosbech, A. 2020. Greenland Sea – an updated strategic environmental impact assessment of petroleum activities. 2nd revised edition. Scientific Report from DCE - Danish Centre for Environment and Energy No. 375, 386 pp. <https://dce2.au.dk/pub/SR375.pdf>
- Boertmann, D. & Mosbech, A. 2020. Disko West – an updated strategic environmental impact assessment of oil and gas activities. Scientific Report from DCE – Danish Centre for Environment and Energy No. 438, 384 pp. <http://dce2.au.dk/pub/SR438.pdf>
- Born, E.W., Dietz, R., Heide-Jørgensen, M.P., Knutsen, L.Ø., 1997. Historical and present distribution of Atlantic walruses (*Odobenus rosmarus rosmarus* L.) in Eastern Greenland. *Medd. Grønland. Biosci.* 46, 73.
- Born, E, Heilmann, A, Holm, L.K., Laidre, K.L., Iversen, M.: Walruses & the Walrus Hunt in West & Northwest Greenland: An Interview Survey about the Catch and the Climate (Monographs on Greenland, Volume 355 / Man & Society, Volume 44) Hardcover – 15 Aug. 2017
- Christensen, T., Aastrup, P., Boye, T., Boertmann, D., Hedeholm, R., Johansen, K.L., Merkel, F., Rosing-Asvid, A., Bay, C., Blicher, M., Clausen, D.S., Ugarte, F., Arendt, K., Burmeister, A., Topp-Jørgensen, E., Retzel, A, Hammeken, N., Falk, K., Frederiksen, M., Bjerrum, M. & Mosbech, A. 2016. Biologiske interesseområder i Vest- og Sydøstgrønland. Kortlægning af vigtige biologiske områder. Aarhus Universitet, DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi, 210 s. - Teknisk rapport fra DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi nr. 89. <http://dce2.au.dk/pub/TR89.pdf>
- Dietz, R., Born, E. W., Stewart, R. E., Heide-Jørgensen, M. P., Stern, H., Rigét, F., Toudal, L., Lanthier, C., Jensen, M. V., & Teilmann, J. (2014). Movements of walruses (*Odobenus rosmarus*) between Central West Greenland and Southeast Baffin Island, 2005-2008. *NAMMCO Scientific Publications*, 9, 53–74. <https://doi.org/10.7557/3.2605>
- Garde, E., Hansen, R.G., 2021. Chapter 4 – Stocks, distribution, and abundance. In: *The Atlantic Walrus. Multidisciplinary insights into human-animal interactions*, pp. 77-95, Academic Press. <https://doi.org/10.1016/B978-0-12-817430-2.00011-X>, 978-0-12-817430-2.
- Garde, E., Jung-Madsen, S., Ditlevsen, S., Hansen, R.G., Zinglarsen, K.B., Heide-Jørgensen, M.P., 2018. Diving behavior of the Atlantic walrus in high arctic Greenland and Canada. *Journal of Experimental Marine Biology and Ecology* 500, 89-99.
- Heide-Jørgensen, M.P., Sinding, M.S., Nielsen, N.H., Rosing-Asvid, A., Hansen, R.G., 2016. Large numbers of marine mammals winter in the North Water polynya. *Polar Biology* 39 (9), 1605-1614.

- Heide-Jørgensen, M.P., Merkel, F., Stern, H., Garde, E., Hansen, R.G. 2018. The sea ice recedes – but the walrus just stay. NAMMCO SC WG ON WALRUS, Copenhagen 23-25 October 2018. NAMMCO/SC/25/14-WWG/05.
- Merkel, F., Boertmann, D. & Mosbech, A. 2020. Davis Strait – an updated strategic environmental impact assessment of petroleum activities. Scientific Report from DCE – Danish Centre for Environment and Energy No. 439, 332 pp. <http://dce2.au.dk/pub/SR439.pdf>
- NAMMCO - North Atlantic Marine Mammal Commission, 2018. Report of the NAMMCO Scientific Working Group on Walrus, October 2018, pp. 22. https://nammco.no/wwg_reports/.